

Spis treści

Wstęp	11
Część I. Istota, ewolucja i czynniki międzynarodowych stosunków politycznych	
Rozdział 1 / Marek Pietraś	
Istota i ewolucja międzynarodowych stosunków politycznych	17
1. Istota międzynarodowych stosunków politycznych	17
2. Ewolucja międzynarodowych stosunków politycznych	24
Rozdział 2 / Andrzej Czarnocki	
Czynniki międzynarodowych stosunków politycznych	44
1. Czynniki „tradycyjne”	44
2. Czynniki dynamizujące	55
Część II. Podmioty międzynarodowych stosunków politycznych	
Rozdział 3 / Dariusz Kondrakiewicz	
Państwo	65
1. Geneza i pojęcie	65
2. Państwo jako podmiot prawa międzynarodowego	67
3. Powstanie i upadek państw	79
4. Stratyfikacja i liczba państw	82
5. Nowe kategorie państw	86
6. Ewolucja roli i modelu państwa w stosunkach międzynarodowych	88
Rozdział 4 / Marek Pietraś	
Organizacje międzynarodowe	92
1. Istota i specyfika organizacji międzynarodowych	92
2. Geneza i rozwój organizacji międzynarodowych	95
3. Klasyfikacja organizacji międzynarodowych	98
4. Podmiotowość organizacji międzynarodowych	100
5. Organizacja Narodów Zjednoczonych	105
Rozdział 5 / Ryszard Zięba	
Unia Europejska	119
1. Międzynarodowe atrybuty Unii Europejskiej	119
2. Role międzynarodowe Unii Europejskiej	123
3. Zakresy przestrzenne ról międzynarodowych Unii Europejskiej	132
4. Unia Europejska jako aktor globalny, ale jeszcze nie wszechstronny	135

Rozdział 6 / *Marek Pietraś, Katarzyna Piórko*

Podmioty transnarodowe	139
1. Istota i zakres podmiotów transnarodowych	139
2. Korporacje transnarodowe	144
3. Transnarodowe organizacje pozarządowe (NGOs)	156

Część III. Instrumenty i mechanizmy międzynarodowych stosunków politycznych

Rozdział 7 / *Beata Surmacz*

Służba dyplomatyczna i konsularna	169
1. Pojęcie dyplomacji	169
2. Formy dyplomacji	171
3. Funkcje dyplomacji	173
4. Organy państwa do spraw stosunków międzynarodowych	175
5. Misje dyplomatyczne	176
6. Misje konsularne	178
7. Przywileje i immunitety dyplomatyczne i konsularne	181

Rozdział 8 / *Marek Pietraś*

Reżimy międzynarodowe	185
1. Reżimy jako forma instytucji międzynarodowych	185
2. Istota i specyfika reżimów międzynarodowych	188
3. Funkcjonowanie reżimów międzynarodowych — analiza przypadków	192
4. Problem skuteczności reżimów międzynarodowych	202

Rozdział 9 / *Hanna Dumala*

Transnarodowe sieci w stosunkach międzynarodowych	208
1. Istota sieci	208
2. Typy sieci	210
3. Klasyfikacje sieci	216
4. Znaczenie sieci transnarodowych w międzynarodowych stosunkach politycznych	219

Rozdział 10 / *Kazimierz Łastawski*

Procesy integracyjne w Europie	223
1. Rozwój idei integracyjnych	223
2. Główne koncepcje integracji europejskiej	225
3. Rozwój organizacji i działań integracyjnych	230
4. Kierunki międzynarodowej działalności Unii Europejskiej	232

Rozdział 11 / *Bartosz Bojarczyk, Andrzej Czarnocki, Hanna Dumala, Katarzyna Krzywicka, Czesław Maj, Ireneusz Topolski, Agata Ziętek*

Region i regionalizm w stosunkach międzynarodowych	238
1. Pojęcie regionu	238
2. Pojęcie regionalizmu	240
3. Region Europy	243
4. Region Wspólnoty Niepodległych Państw	248
5. Region Środkowego Wschodu i Azji Centralnej	252
6. Region Azji i Pacyfiku	258
7. Region Bliskiego Wschodu	261
8. Region Afryki	264
9. Region Ameryki Łacińskiej i Karaibów	268

Rozdział 12 / *Anna Natowska-Michrowska*

Koncepcja procesów globalnego zarządzania	274
1. Istota koncepcji procesów globalnego zarządzania	274
2. Zakres podmiotowy, przedmiotowy, czasowy i przestrzenny procesów globalnego zarządzania	280
3. Wizje globalnego zarządzania	285

Rozdział 13 / *Marek Pietraś*

Pozimnowojenny ład międzynarodowy	294
1. Pojęcie ładu międzynarodowego i jego specyfika po zimnej wojnie	294
2. Struktura pozimnowojennego ładu międzynarodowego	299
3. Tendencje ewolucji pozimnowojennego ładu międzynarodowego	316

Część IV. Przedmiot międzynarodowych stosunków politycznych

Rozdział 14 / *Marek Pietraś*

Bezpieczeństwo międzynarodowe	323
1. Istota bezpieczeństwa międzynarodowego	323
2. Zagrożenia bezpieczeństwa międzynarodowego	326
3. Redefinicja bezpieczeństwa międzynarodowego	331
4. Działania na rzecz bezpieczeństwa międzynarodowego	340

Rozdział 15 / *Konrad Pawłowski*

Spory i konflikty międzynarodowe	350
1. Istota sporów i konfliktów międzynarodowych	350
2. Typologie sporów i konfliktów międzynarodowych	352
3. Dynamika sporów i konfliktów międzynarodowych	363
4. Ewolucja sposobów regulowania sporów i konfliktów międzynarodowych	367

Rozdział 16 / *Ireneusz Topolski*

Kontrola i redukcja zbrojeń	375
1. Istota i geneza	375
2. Broń nuklearna	377
3. Broń biologiczna i chemiczna	386
4. Broń konwencjonalna	389
5. Transfer uzbrojenia i wydatki militarne państw	393

Rozdział 17 / *Julita Agnieszka Rybczyńska*

Prawa człowieka	396
1. Prawa człowieka — pojęcie i geneza	397
2. Ewolucja międzynarodowej ochrony praw człowieka	400
3. Podmioty międzynarodowej ochrony praw człowieka	407
4. Dylematy międzynarodowej ochrony praw człowieka	417

Rozdział 18 / *Agata Ziętek, Jakub Olchowski*

Kultura	420
1. Pojęcie kultury	420
2. Sprzężenia kultury i stosunków międzynarodowych	422
3. Uwarunkowania międzynarodowej współpracy kulturalnej	425
4. Podmioty międzynarodowej polityki kulturalnej	426
5. Zagraniczna polityka kulturalna Polski	434

Rozdział 19 / *Marek Pietraś*

Problemy ekologiczne	438
--------------------------------	-----

1. Zagrożenia i wyzwania ekologiczne	438
2. Geneza i ewolucja międzynarodowej polityki ekologicznej	445
3. Podmioty międzynarodowej polityki ekologicznej	449
4. Instrumenty międzynarodowej polityki ekologicznej	458
Rozdział 20 / Katarzyna Marzęda	
Międzynarodowe problemy gospodarcze	469
1. Istota, zakres i geneza międzynarodowych problemów gospodarczych	469
2. Zadłużenie międzynarodowe	471
3. Niekontrolowany przepływ kapitałów i globalizacja rynków finansowych	481
4. Handel międzynarodowy i działalność korporacji transnarodowych	489
Rozdział 21 / Katarzyna Marzęda	
Międzynarodowe problemy społeczne	500
1. Istota, zakres i geneza międzynarodowych problemów społecznych	500
2. Dysproporcje poziomu rozwoju	502
3. HIV/AIDS	511
4. Narkotyki i transnarodowa przestępczość zorganizowana	519
Rozdział 22 / Monika Nizioł-Celewicz	
Terroryzm	530
1. Istota, typologia i dynamika terroryzmu	530
2. Podmioty działań terrorystycznych	541
3. Reakcje społeczności międzynarodowej	554
Rozdział 23 / Marek Pietraś	
Procesy globalizacji	572
1. Istota procesów globalizacji	573
2. Zakres przedmiotowy procesów globalizacji	577
3. Siły sprawcze procesów globalizacji	581
4. Wpływ procesów globalizacji na środowisko międzynarodowe	584
5. Wpływ procesów globalizacji na państwa	591
Część V. Polityka zagraniczna Polski	
Rozdział 24 / Andrzej Czarnocki, Dariusz Kondrakiewicz	
Uwarunkowania, koncepcje i realizacja polityki zagranicznej Polski	601
1. Uwarunkowania polityki zagranicznej Polski	601
2. Koncepcje polityki zagranicznej Polski	615
3. Realizacja polityki zagranicznej Polski	622
Rozdział 25 / Andrzej Dumala	
Unia Europejska w polityce zagranicznej Polski po 1989 roku	628
1. Faza lat 1989–1991 — geneza nowej polityki zagranicznej	629
2. Faza lat 1991–1997 — okres po podpisaniu Układu Europejskiego	633
3. Faza lat 1998–2002 — okres negocjacji akcesyjnych	639
4. Faza lat 2003–2004 — status aktywnego obserwatora	644
5. Faza po 2004 r. — członkostwo	648